

ЛЕМ.фм+

ПАНРУСІНСЬКИЙ ТЫЖДЕННИК № 33 31.10-06.11.2016

ISSN 2451-246X

WWW.LEM.FM

Вчыйме (ся)!

5

Лемкы в воєводы

12

Церкви і ікони Лем-
ковины / неолдга до
купліня

14

Округлый юбілей Ва-
сила Ябура / кодїфика-
тора нашого языка

Зміст

Рекомендуємо //

18

Модны тренды

Модны тренды ся дотуляють многых областей жывота, не лем облечіня. Модны тренды суть і в поліціі. За еден такый модный тренд бы ся дало означіти шторічне вывшованя тібетьско-го флагу...

4

Делегация словацкого министерства серед войводинских Русинів

5

Лемкы в воєводу

6

«Архів Новиця-Прислоп» з новым сайтом

8

Петро Мурянка і Моніка Ліс нагороджены – признано нагороди «Арс Кверенді»

10

Програм Театру Александра Духновича в Пряшові на місяць новембер 2016

12

Церкви і ікони Лемковины / неодола до купліня

14

Округлый юбілей Василя Ябура / кодификатора нашого языка

16

102 рокы тому в Талергофі...

20

Події в найблизшым тыжні

22

Скоропис

24

Фафриндя і сконфіскуване

Редакция:

Шефредактор:
Демко Трохановскій,
технічний редактор:
Наталія Малецка-Новак,
члены редакції:
Богдан Гамбаль,
Севериян Косовскій,
Петро Медвідь,
Павел Малецкій.

Редакция

Діяло ся за послідній тыжден дост вельо. Найперше споминали сме стрічу організацій (в тым і лемківских) в Ліґниці, на котрій ся вказало, же найгірше во світі зло нашых часів то Стоваришыня Лемків і медияльна група ЛЕМ.фм, жебы пак діждати ся спростуваня деяких опіній, выреченых на тій же стрічы зо стороны віцешефовой СЛ, а сам конец тыжня принюс нам новину, же скандальний шеф українського музею во Свиднику абдикувал зо своей функції. Вшыткы тоты події, котры тыкают русиньского світа, односят ся, по мойому, до справ вчыня і недовчыня, а тіж підходу ґу тым проблемам.

Зачну од Мирослава Сополиґы, директора свидницкого музею, котрий по тым, як назвал представників русиньского руху психічно хворыма, а пак в своей інституції доповнил успіхы комуністичной науки, скоро навчыл ся, же пошырюваня вбитых му до головы ідей з періоду тоталітарного режіму днес уж не ест тренди. Так само, як повчуваня другых і страшыня судами редакторів ЛЕМ.фм. Забыл пан Сополиґа, же жыєме в таких часах, же інформації передаваны сут з єдного кінця світа на другій в пару секунд, а награня його выповіди о русиньских психіках сут уж давно в інтернеті.

На стрічы в Ліґниці, на котру просили представники лемківской етнічной меншыны в Спільній Комісії Уряду та Національных і Етнічных Меншын, явили ся важны темы, обнимаючы едукації. І там, щестьом, было нагрыване, не зато – як міг ем ся додумати на основі опіній осіб, котры не были тому прихильны – жебы маніпулювати, але, што здає ся мі логічне, жебы маніпуляций як раз не было. Хоц не вшыткы того одраз поняли, і так наступна стріча не буде уж, як думам, нагрывана. Почули сме там, же не ест важне, як ся вчыт. Якіст не мусит быти найвысша, жебы лем была бодай хоц-яка. Жебы лем была – бо і товды нашы діти штоси там з лекції вынесут. Ест лем тото планне Стоваришыня Лемків, котре нич не робит, а вшыткы довокла сут ОК.

Думам, же в даякій мірі реакція др габ. Олены Дуць-Файфер на тоты слова – тіж цифрово реґіструвана, а до того ідуча наживо в радио ЛЕМ.фм – была выкликана як раз не-нагрываньом стрічы лідерів організацій в Горлицях минулого рока. Тепер можеме ся сварити, хто, кому, коли і што товды наобіцювал, але покля статус самых стріч лідерів організацій (в тым і лемківских), прошеных што даякій час представниками Лемків в СКУТНІЕМ, не буде ясно окрислений, можеме лем ся додумувати, же погляд на кажде речыня, выповіджене на буд-якій стрічы-засіданю буде доцяп інчий, залежні од особы, котра го презентує.

Маме час, коли вельо з нас ізидит на гробы своїх близкых. Кед бы дахто не знал, або іщы дотепер не спостерюг, і по тым можеме видіти барз планний стан русиньской освіти, жебы лем го

ограничыти до обшыри такого таємного знаня, як правильно записати надгробных пару слів на таблиці няня, мамы, діда, бабы. Якоси так вышло, же того рока был ем на парох похоронах, а будучы на кількох цмонтерях, мал ем нагоду припомнути сой жалістний вид «вичных» і «вычных» памяти, котры прикрашають гробы нашых близкых. Жаль смотріти на тото, коли видиме, же «тут [хтоси] спочивает», а гын «спочивае» другій. Щестьом, на більшости гробів мож видіти такой лем інформації о даті народжыня і смерти небіжчыка/небіжкы, бо не уявляю сой, жебы ся явил там даякій стих, сентенция, або дахто інче. Товды, істо треба бы заплакати не лем за покійныма, але і за тым, же фурт – ідучы думаньом участників ліґницькой стрічы – не ест аж так злі. Та, што з того, же там більше блудів як букв, але кірилицьом написане!

Не буду ся днес знушал над СЛ, понеже кризис той організації видно оддавна. Звіданьом, ци робит вшытко, жебы лемківска едукация ішла допереду, тіж не буду ся занимал, бо тото было темом бесіды з Оленом Дуць-Файфер вчас інтервю в нашым радио. Можу лем повісти тілько, же выполнят ся одвічна правда – до ґаданя і критикуваня охочых ест найбільше. Тых до роботы – зо свічком глядати. А крикачам пропоную, жебы зачынали од меньшых діл, бо таким способом дійдут до більшых. Найнавчат напочаток свої діти, як правильно написати надгробний текст. Бо то їх діти може і будут даколи ставляти памятник няньови, або мамі. Найподумають завчасу о «вичній», або «вичній» памяти. ●

Даниїл Трохановскій
шефредактор

Делегация словацкого министерства серед войводиньских Русинів

Як інформує пресова агенура Рутенпрес, в середу 26.10.2016 р., Рускій Керестур одвиділа делегация Міністерства Шкільництва Словацкой Республики, в котрій пришли Секретар Міністерства – Петро Крайняк, та шеф його канцелярії – Миро Осифчын. Цілю їх візити є запланувана на заран стріча з Міністерством Освіты, Науки і Технологічного Розвитку Сербской Республики в Бельграді.

В рамках делегации, Крайняк як русиньскій активіста на Словації, рішыл одвидіти і войводиньских Русинів. Будучы в Руском Керестурі делегация пришла до русиньской гімназії ім. Петра Кузмяка. Стрітила їх директорка школы, з котром поклонили ся перед памятником патрона школы. Дальше Крайняк з Осифчыном одвиділи Руску Матку – русиньску організацію, члена Світового Конгресу Русинів. Гостів прийняв ей председа Дюра Папуґа, з котрым вели дискусію нт. актуальных обставин русиньского руху в Сербії. Делегация одвиділа і Национальний Совет Русинів в Сербії.

Последнім пунктом візити в Руском Керестурі была стріча з парохом місцевої грекокатолицкой церкви св. Миколая – о. Михалом Малацком, котрий представил гостям історію той найстаршой русиньской парохії в Сербії. Дальше пішли і на церковне приходство, а пак до монастиря оо. Василянів в Кули. В четвер 27.10.2016 р. делегация Міністерства Шкільництва Словацкой Республики перебуват в Новым Сади.

Петро Крайняк на Міністерство Шкільництва до функции державного секретаря был назначений в марци т.р. Од молодых років был активний в русиньском руху на Словації. Брал м.ін. участ в вшелеяких подіях Русиньской Оброды і так само был єдним з ініціаторів першых стріч русиньской молодежи в Пряшові, з чого пізніше выникла молодіжна організація Молоды.Русины. ●

Севериян Косовскій
seweryjan@lem.fm

На знімці од правої – Миро Осифчын, Петро Крайняк, Дюра Папуґа, джерело: Рутенпрес.

Богдан Гамбаль
gambal@lem.fm

Лемкы в воєводи

26. жолтня/октобра 2016 р. в Малопольскым Воєвідскым Уряді в Кракові одбыла ся стріча представників заряду Стоваришыня Руска Бурса в Горлицях з Малопольскым Віцевоєводом Петром Цввіком. Лемківске стоваришыня репрезентували председатель заряду Павло Малецкій і скарбник Богдан Гамбаль.

Воєводу інтересували історія і сучасны активности Руской Бурсы, з притиском на видавничу діяльність і творіня русиньских медий в рамках медияльной групи Лем.фм. Вчас дискусії презентуваны были потреби лемківской меншыны, особливо процедури і недостаточне фінансуваня задач, особливо коли возьме ся до увагы міру і ефекты діянь Руской Бурсы. Зо зрозумліном воєводи был прийнятий постулат про системове

забезпечыня вшелеяких культурных і освітовых діянь на хосен Лемків, котры мали бы реалізувати записаны в законі принципи охорони і розвитку лемківской етнічної достоменности.

Воєвода согласил з представленим концепцией хоснуваня в лемківских медиях літературного русиньского языка, як основного для сохраніня материньского языка групи. Єдночасно заповіл, што проблемы лемківской етнічної меншыны і зголошены йому діячами Руской Бурсы припадкы дискримінацийных діянь взглядом Лемків, в тым зо стороны декотрых українських середовиск і організацій, будут моніторуваны і дискутуваны на наступных того рода консультациях. ●

«Архів Новиця-Прислоп» з новым сайтом

Севериян Косовскій
seweryjan@lem.fm

Початком 2016 рока, на нашым порталах інформували сме про свіжий проект – соспільну ініціативу, займаючу ся гляданьом архівальных матеріялів, звязаных з лемківскыма селами Новиця і Прислоп на середній Лемковині. То «Архів Новиця-Прислоп», котрий редакцию ЛЕМ.фм+ повідомил посліднім часом о дальшым розвитку, тым разом в просторі нового интернетового сайту nowicaprzyslup.pl.

В новым вымірі сайту годны будете найти інформації про сам проект, вельовікову історію сел, тото, што ся в них находило та находит (будівництво, кресты, капличкы, ремісничы варштаты, цмонтері). Окром того, сайт даст доступ до мап сел з ріжных історичных періодів, од

1850 до 1943 років. Сайт має замірене вказувати і архівальны документи, або інформації з медий, в котрых были спомнены Новиця і Прислоп. Презентуваны сут на ним події, котры гейбы постійно одбывають ся на території обох сел (прим. Інновиця, Літні Музычны Стрічы, Джеб Без). Уж днес видно по будові сайту, же вельо місця буде присвячене найпопулярнійшому з ремесел, котре, як раз, сильно там фунгувало – вырабляня деревяных лжыц. На днес сайт є фурт в розбудові, прото деякы части і функції можут быти недоступны.

«Архів Новиця-Прислоп» то цікава ініціатива – тзв. соспільний архів. Доднес не вказала ся сатисфакційнуюча дефініція того рода про-

« Діяня Архіву являють ся долготерміновы, прото першым етапом проекту є переведіня вступных тереновых досліджынь – збераня, евіденція і дігіталізація авдйовізуальных, документацийных та іконографічных матеріялів. »

ектів, хоц штораз місцнійше сут они достеріганы в соспільным просторі. Проект фурт глядат заітнересуваных вольонтерів, котры мали бы задачу роботу над архівальными матеріялами, та дальшу їх дігіталізацію. Архів фотографій роблений єст в програмі, котрий кождй знимці надає окремый номер. Окром того, систем має ерархічну структуру. Ціль проекту то охорона і промоція культуровой спадковины – в тым лемківской, через заангажуваня теперішніх і бывших жытелів сел, осіб зо світа, вольонтерів та других стоваришынь.

Діяня Архіву являють ся долготерміновы, прото першым етапом проекту є переведіня вступных тереновых досліджынь – збераня, евіденція і дігіталізація авдйовізуальных, документацийных та іконографічных матеріялів. По завершыню проекту, ціла колекция буде безплатно доступна на реченым сайті.

Хоц більшість русиньскых сел на Лемковині днес не є уж заселена Лемками, Новиця і Прислоп то місцевости, в котрых прожыват гідні лемківскых родин. При нагоді вартат

спомнути, же села Прислоп як окремой адміністраційной єдиниці уж неє – было влучене до сусідньої Новиці. Новиця то єдно з 9 сел на Лемковині, маюче двоязычну таблицю з назвом місцевости. В Новиці свої сідобы маот три стоваришыня, про котры інформує і сам сайт – Братство Грекокатолицкой Молодежы «Сарепта», Стоваришыня «Магурич», займаюче ся ратуваньом сепулькравной дідовизны Лемковины, та Стоваришыня «Приятелів Новиці». Так в Новиці, як і Прислопі, находят ся грекокатолицкы храмы, а в першым з сел, окрем церкви св. Параскевы, положена єст каплиця Успіня Пресвятой Богородиці з 1889 рока. То попри ній рік-по-рік рыхтуваны сут кермешы з нагоды праздника Успіня Пресвятой Богородиці (фоторелация з тогорічного свята на lem.fm). ●

Петро Мурянка і Моніка Ліс нагороджені – признано нагороди «Арс Кверенді»

В минулий вівторок, 25. жовтня/октября, були вручені нагороди Малопольського Воєводства в 9. едиції конкурсу *Арс Кверенді* за визначне діяння для промоції і розвитку культури. То нагорода, котра признавана єст як получиня трьох категорій: Мастер-Ученик-Проект, де мастер типує свого ученика, пак разом представляють до нагороди даякій творчий проект, котрий оцінюваний єст через журі, зложене з представників світа культури і науки, соціальних організацій та члена заряду Малопольського Воєводства.

Втекучій едиції достережені і нагороджені остали, м.ін. Петро Трохановскій (Петро Мурянка) – найвидатніший сучасний лемківскій письменник і поета, творця і композитор та Моніка Ліс – докторантка філософії на Ягайлоньскім Університеті в Кракові. Нагороджений был тіж іх поетично-музычний проект «Танці душы». Лавреаты одобрали нагороди вчас торжественной гали, яка проходила в просторах Малопольской Загороды Штуки в Кракові. Вручыл іх Лешек Зеґзда з заряду воєводства і проф. Франтішек Зяйка, ведучий журі нагороди.

Втекучій едиції достережені і нагороджені остали, м.ін. Петро Трохановскій (Петро Мурянка) – найвидатніший сучасний лемківскій письменник і поета, творця і композитор та Моніка Ліс – докторантка філософії на Ягайлоньскім Університеті в Кракові. Нагороджений был тіж іх поетично-музычний проект «Танці душы». Лавреаты одобрали нагороди вчас торжественной гали, яка проходила в просторах Малопольской Загороды Штуки в Кракові. Вручыл іх Лешек Зеґзда з заряду воєводства і проф. Франтішек Зяйка, ведучий журі нагороди.

«Проект «Танці душы» описує дорогу Моніки Ліс до дознання ся о своїм лемківскім походжынню. Єст він продолжыньом попереднього проекту, наставленого на промоцію лемківской культуры для польского культурового кругу.»

На знімці обік Петро Мурянка дякує за нагороду, на знімці горі – Моніка Ліс.
фот. П. Малецкій.

Нагорода *Арс Кверенді* дозвелят на доцініня тых представників світа культуры, штуки і науки, котры понад поколіньовыма ріжницями маюот охоту поділитися своїм досвідчынньом з молодыма наступцями, які прібуют своїх сил, ідучы слідами мастерів.

Пути Петра Мурянки – як мастера – і Моніки Ліс – як учениці – зышли ся в 2014 році вчас рыхтування лемківскім ансамблем Клуб деМоль нового проекту пн. «Вершы верхам», будучого авторскім ділом менеджера ґрупы, Михала Кайды. Петро Мурянка в проекті творил лемківскы тексты пісен подля драфтів Михала, автора польскоязычных вершів, а Моніка доложила ґу тому стишок «Бесіда», ей перший верш в лемківскім языку, в котрым представлят свої філософічны роздумы, бесідує з Богом. Проект «Танці душы» описує дорогу Моніки Ліс до дознання ся о своїм лемківскім походжынню. Єст він продолжыньом попереднього проекту, наставленого на промоцію лемківской культуры для польского культурового кругу.

Лавреаты Нагороди Малопольского Воєводства *Арс Кверенді* за визначны діяння для промоції і розвитку культуры отримали: Мастер – 6.000 зл, Ученик – 4.000 зл. Сам проект буде спертый квотом 25.000 зл. Нагорода признавана єст од 2008 рока. Серед дотеперішніх мастерів находят ся м.ін. проф. Єжы Треля, Кжыштоф Гльобіш ци проф. Кристіян Люпа. •

Програм Театру Александра Духновича

в Пряшові на місяць новембер 2016

«ФАНТАЗІЯ»

Прутков Фантазія є легоньков комедійов зо співанками. Публіка ся буде коло позераня на ню файно забавляти. А нелем то! Козьма Прутков (легенда, но ведно з тым выдумка і фікція) – в реальности Алексей Толстой і Алексей Жемчужников, написали «vaudeville»-Фантазія із ясним заміром: пародованьом того жанру высміяти ся туньому смаку втогдышньої сполочности. Криве дзеркало того твору і днешній публіці вказує то, што денно конзумує. Річі і творы, котры ей вже ани не бавлять або бы ей бавити не мали. Бо іде о бесцінну забаву і гіч. Песа такы творы нелем зосмішнює, але ся односно них і критично вставлять. Кладе вопросы: У яким світі то днешь жыеме? У світі досправдовых вартостей або повсякденной поверххности? Існує іщі уменя, або лем його карікатура? Обколесує нас гіч – в цінах і думаню? На чім ся іщі (або вже лем?!) в театрі докажеме забавляти? І о тім є кекешна, делікатно себепародична, но все іронічна театрална комедія із пера російского класіка..

02.11.2016 (Велка сцена, 19.00 год.)
04.11.2016 (Културный дїм Стара Любовня, 18.00 год.)

«КАПІТАН КЫЯНКА»

Приповідка о справедливім кралюви і його трьох дівках. О бідакови дракови, котрый даремно пришов о свої головы. Приповідка зо вышиткым, што ку тому належить – авантуров, співанками, великым весільом і щастливим кінцьом, досправды заінтересує дітячу і дорослу публіку.

07.11.2016 (Велка сцена, 09.30 год.)
15.11.2016 (Велка сцена, 09.45 год.)
11.11.2016 (Културный дїм Строків, час неуточнений)

«КОРЧМА ПІД ЗЕЛЕНІМ СТРОМОМ» (словацька рапсодія по русиньскы)

Песа, котра є засаджена до періоду великой господарской крізы в тридцятьох роках 20-го столітя, приносить нечекано актуалны темы – безробітність, еміграцію, ці здичаность міджілюдьскых одношін у сполоченьскім оточіню, котре є збавлене людьскости. Тоту уровень песьы може видиме іщі актуалніше, як у часі выникнутя твору. Напрік дотуліню ся із грубовою реальностьов днешнього світа песа в собі несе і надію на ліпший жывот, віру в позітивны вартости чоловіка, і хоче поштовхнути позерателя ку жывотній активності, жебы поїмав свою судьбу до властных рук. В тім нам песа так дакус припоминать прославленый драматичный твор Горького На дні.

09.11.2016 (Велика сцена, 19.00 год.)
13.11.2016 (Културный дїм Габур, 15.00 год.)

«ФАРАОНИ» (песа є в українськїм языку)

В тіпичнім українськїм колхозі стало ся велике чудо: хлопы, ведучі, зачали сі о собі думати, же суть фараоны, аж нараз... стали ся з них жены. І з їх жен стали ся... хлопы. Но і одвтогды зачала ся досправдова авантура. Песа «Фараоны» была драматичным дебютом українского автора Олексія Федотовіча Коломійця. Інсценація є фонтанов гумору, котрый на позадю класічных тем дякуючі характерістичным персонам розбивать стереотіпы о слабых женах і міцных хлопах. Кібы сьме ся мали выразити днешнім языком, автор вже перед веце як пятьдесятьома роками оптімално вирішив днешь актуалный проблем «джендер» аґенды.

16.11.2016 (Велика сцена, 19.00 год.)

«БЕТАРЬКЫ»

Пінязі владнуть світу... Здобыти ся дадуть нелем досправдовов роботов, але і участьов в різных конкурзах ці «reality show». О єднім із таких способів вирішають і дві молоды українськы дівкы. Тоты реаґують на повідомліня америцькой міліонарькы, котра вирішыла подаровати цілый маеток найсімпатічнішій лесбійській парі бывшего СССР. Сітуація ся комплікує, кідь Американка, походжіньом таксамо Українка, прийде на Україну... Песа Бетяркы сучасной українской авторкы Наталії Уваров є повна неочекованых переломів, комічных сітуацій і несподіваного кінця.

19.11.2016 (Велка сцена, 19.00 год., в рамках події Ніч театрів)

«МОСКВА-ПЕТУШКЫ»

Твор Москва-Петушкы Венедікта Єрофеева є часто означованый як роман-поема, і бере ся за ключовый твор російской постмодерны. Історія є барз проста: Венечка ся збудить скоро рано по перепитой ночі на ґарадічах московского панелаку, напитель у весмірных параметрах. Но вирішыть, же навцівить свою любов в Петушках, містечку далекім дакілько годин влаком. Почекать, покля одкрыють першы склепы, накупить деякы предметы котры треба ку пережытю (або скоріше ку непережытю) той драгы... І іде ку желізничній штації. Наступить до влаку і... Дійде до ціля своей драгы? Не дійде? То вже не повіме... Біблія алкогольів, так є тот поема часто і правом называна. І зато, же алкогольці цілого світа суть братя, бо їх звязує тот найсилніший звязок, творцьове собі дозволили позмінити підназву інсценації на «біблія алкогольіка».

23.11.2016 (Мала сцена, 19.00 год.)

«ОКРЕСНЫЙ ШПЫТАЛЬ»

Чоловік ся ани не сподівать і зразу ся дізнать, в яким жыє маразмі. Невыразно то припоминать шаленый дїм. Має лем дві можливости! Сплынути з оточіньом, або спробувати дістати ся вонка. Є дакілько драг: зміна ідентічности, еміґрація, і кідь нереална, так холем до свого внутра. Можливість одмітнути жывот є оснований, но не найприємнішов. Умерти на старобу, хоць є природне, но хто бы так довго чекав... Революція? Може, але має смысл революція в шаленім домі?

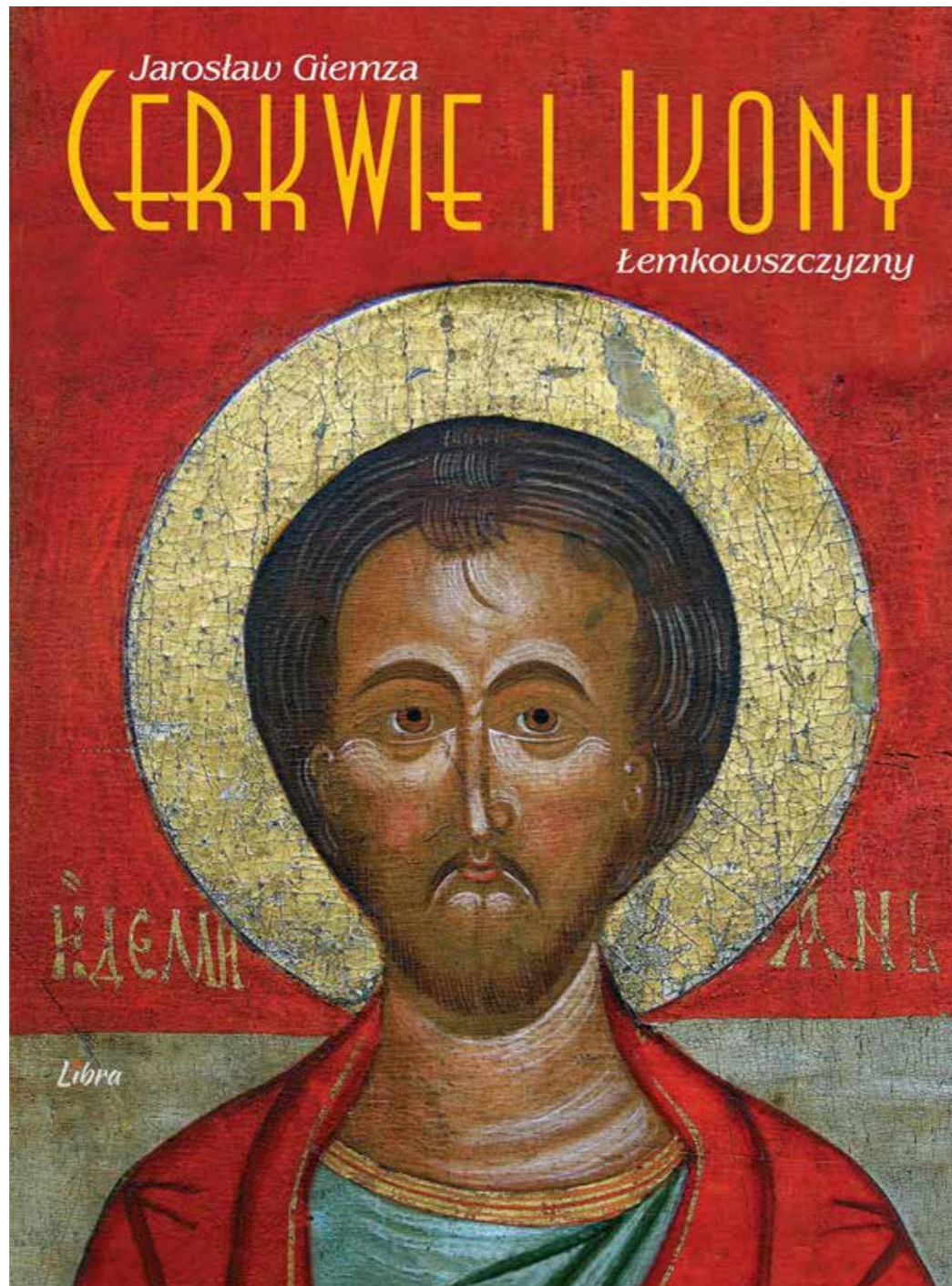
19.11.2016 (Велка сцена, 19.00 год.)
25.11.2016 (Културный дїм Міджілабірці, 17.00 год.)

«ГАВАЙ»

Гавай є дебютом молодой прашівской драматічкы Михаэлы Закутянської. Траґікомедія з русиньского села із характерістичнов назвов Гавай – то є оповіданя о гляданю самого себе на периферії Европы і в кругу не цалком тіпичной родины.

05.11.2016 (Културный дїм Баєрівці, 17.00 год.)

Наталія Малецька-Новак
natalia@lem.fm

Недолга до книгарен трафит монументальна книжка авторства Ярослава Ґемзы пн. *Церкви і ікони Лемковини*. Публикация чыслила буде коло 700 сторін і більше як 2000 ілюстраций, будучы результом долгих років работы Я. Ґемзы.

Промоция книжки
Церкви і ікони Лемковини одбуде ся
19.–20. листопада/ноября в Ряшові
і в Котани, а до книгарен трафит
22. листопада/ноября.

Церкви і ікони Лемковини

/ неодола до купліня

Перед одданьом книжки до друку нашли ся черговы унікатовы ікони з колекций зо Львова. Не мож їх было поминути, зато друк ся опізнил, але публикация збогатила ся о дальший вынятковий зміст. Заповідана книжка єст першом публикацийом в історії, в котрій автор комплетно підходить до церковной штуки з обшыри Лемковини, вміщаючы ей в контекст руско-візантійской штуки. Книжку отверають 4 вступы. Тру першы были написаны через: римокатолицкого, грекокатолицкого та православного духовного, четвертий єст вступом од автора.

Перший розділ тыкат ся візантійской традиції в церковній штуці і архітектурі. Другій єст продолжыньом безцінного допису сперед 30 років, авторства выдатного спеціалісты в обшыри деревяной архітектуры і чловека, котрий ціле свое жытя посвятил на ратуваня материяльного дідицтва полудньово-східной Польщы, вмерлого в 2009 р.

Єжы Тура. Третій розділ односит ся до внутрішнього выпосажыня церкви, іконостасів, ікон, олтарів, авторів стінных розписів. В четвертым поміщено вельо придатных іноформаций, напр. як чытати даты ци скорочыня на іконах в старо-церковно-славянським языку і інчы інскрипції.

Ярослав Ґемза – выдатний знавця церковной штуки, абсолювент історії Штуки на Католицьким Люблинським Універстеті. Од 25 років єст керівником Одділіня Церковной Штуки при Музею Замку в Ланьцуті. Єст автором десяток дописів про церковну штуку, єст редактором вельох науковых робіт, тыкаючых церковной штуки. Єст тіж членом Архієпархіяльной Консерваторской Комісії до Справ Охороны Забытків і Розвитку Церковной Штуки Перемшльско-Варшавской Грекокатолицкой Архієпархії, діючой при Митрополитальным Уряді Грекокатолицкого Обряду. ●

Округлий юбілей Василя Ябура

/ кодифікатора нашого языка

Петро Медвідь
petro@lem.fm

28-го октября 2016-го року минуло 80 років од народжіння Василя Ябура, языкознателя, педагога і єдного із кодифікаторів русиньского літературного языка на Словакії.

Народив ся Василь Ябур 28-го октября 1936-го року в Стаціні, в окресі Снина. Учів ся в руській гімназії в Гуменнім в рр. 1947–1953, в році 1954 закінчів студії на українській середній школі в Снині. Потім продовжовав в здобываню освіти на Высшій школі російского языка і літературы в Празі, котру закінчів у 1958-ім році. На Універзіті Коменського в Братіславі здобыв титулы кандідата наук (р. 1987) і доцента (р. 1991).

Ябур як фаховець в області функціонального язы-

кознательства выкладав в рр. 1961–1977 на Педагогічній школі в Пряшові, в рр. 1964–1986 на Універзіті Павла Йозефа Шафарика і в рр. 1986–1993 на Высшій педагогічній школі в Нітрі.

По зміні режиму у 1989-ім році, Василь Ябур зачав займатися кодифікаційов русиньского літературного языка. В рр. 1994–1995 був директором Інштитуту русиньского языка і културы, котрый належав під Русиньску оброду і мав свій центр в Пряшові. Як шпещіаліста на русиньский язык і културу робив в рр. 1995–1998 в Державнім педагогічнім інштитуті в Братіславі, в його пряшівській філії. В тім періоді розробив програм навчаня русиньского языка про основны школы Пряшівщины, котрый був схвалений міністерством школства. Од 1998-го року зачав робити на Русиньскім одділіню Інштитуту народностных студій і чужжих языків Пряшівской універзіты в Пряшові, котре ся пізніше трансформовало на окремый Інштут русиньского языка і културы Пряшівской універзіты в Пряшові, на котрім Василь Ябур учить доднесь.

Ябур є так само автором серії русиньских учебників про студентів універзіты, і є співавтором і головным редактором публікації *Правила русиньского языка* із 1994-го року, котра поклала основу норм русиньского літературного языка на Словакії.

Професор Павел Роберт Маґочій в статі *Жертвенность і смілость: Василь Ябур і русиньский язык* о Васильови Ябурови написав (корочене, позн. ред.):

«Його родічі (так, як ай векшына жытелів Стаціна і околитых сел) были карпатьскы Русины і молодый Василь выростає в русиноязычнім оточіню. Його тета Анна (1898–1984) – співачка народных співанок про етноґрафів, займаючіх ся автохтонным карпаторусиньским жывомом, была жывым жрідлом фолклору.

Так, як ай многы далшы з той ґенерації, ай Василь Ябур зажив хаотічний повойновый час, в котрім карпатьскы Русины як народ жыли, но їх язык не був визнаний, аж наконець было його хоснованя на верейности заказане. В часі, коли Ябур ходив до гімназії в Гуменнім (1947–1953), був офіціалным языком навчаня російский язык. Кідь в році 1954 скінчів студії на середній школі в Снині, урядным языком, в котрім ся учіло, став український язык. В комуністичній Чехословакії, правда, не было ани

« Так, як ай многы далшы з той ґенерації, ай Василь Ябур зажив хаотічний повойновый час, в котрім карпатьскы Русины як народ жыли, но їх язык не був визнаний, аж наконець было його хоснованя на верейности заказане. »

думкы о карьєрі в області карпаторусиньских студій, кідь чоловік не раховає з тым, же русиньский язык і култура будуть поважованы за часть українской културы. А на тото Василь Ябур не пристає.

На зачатку 90-х років ХХ. стороча зіставало Васильови Ябурови до пензії уже лем пару років. Нашто бы ся мусив займатися карпаторусиньским рухом, котрый, выставлений неуставній критіці з боку містных обчаньских активістів українской орьєнтації і істых владных кол на Словакії, в Польщі, а передовшыткым на Україні, поступоває лем барз помалы. Ці не ліпше бы было одыйти на пензію як заслужений доцент, а вызвы карпатьской русиністики зохабити іншым?

Наперек довгорічній карьєрі в області російской і російско-словацькой компаративной лінґвістики зістав вірний своїй карпаторусиньській ідентіті. Дякуючі природній внутрішній силі свого характеру мав охоту чинити в згоді із своїм пересвідчіньом. Было то дашто, што не міг одкрыто выразити в часі комуністичной влады. В році 1993 Ябур вирішив наповно ся оддати карпатьській русиністичі, конкретно намаганю сповнити ціль русиньского руху – вытворити кодифікований русиньский язык. Ябурове рішєня але не зістало без наслідків. Такой був засыпаний критіков з боку колегів з універзіты у Пряшові, котры были українской орьєнтації. Обвинили го з того, же ся зрік свого посланя науковця в моменті, коли вирішив скапчати ся з ‘політичным русинізмом’, як ся обродный рух Русинів у тім часі называв.

На другім боці але Ябура і його колегу Юрка Пянька підпорили обчаньскы і културны активісты (окрім іншых ай Василь Турок-Гетеш, Александер Зозуляк, Анна Кузмякова і Анна Плішкова). Помогли їм пересвідчити владны кола о важности і потребности захованя карпаторусиньской културы, а таксамо о роботі на приготівлінях і выдаваню приручників, словників, ґраматік і школьских учебників. Уж в половині 90-х років 20. стороча був Ябур поважований за скушеного академіка на челі невеликой ґрупы кодифікаторів русиньского языка на Словакії, котры поступно здобывали підпору з боку Міністерства школства Словацькой републікы.

Выслідком того процесу была серія языковых публікацій, котрых був Василь Ябур едітором, ці автором. Активний був таксамо як шпещіаліста на русиністику (рр. 1995–1998) в пряшівській філії Штатного педагогіч-

ного інштитуту в Братіславі, де про Міністерство школства Словацькой републікы приправив програм про выучованя русиньского языка на першім ступню основных школ. Тот програм був розшырений ай на другый ступінь ОШ, а тыж про середні школы. Наслідовало виданя серії учебників про 1.–9. річник основных школ і про 1.–4. річник середніх школ. Не было несподіваньом, же на Пряшівській універзіті у Пряшові было в році 1998 засноване Русиньске одділіня, а наслідно окремый Інштут русиньского языка і културы (2008).

Василь Ябур ся вернув к учительській професії, но теперь уже як карпатьский русиніста. У своїй новій функції поміг вытворити нову ґенерацію шпещіалістів на русиньский язык (міджі нима мож спомянути мена лінґвісток Анны Плішковой і Кветославы Копоровой).

Кодифікаторы языків суть подобны єднотливцям в іншых сферах жывота, котры мають амбіцію зробити штось нове. Такы особы суть звичайно выставлены критіці, ці то уже за цілковый концепт, котрый пропонують (в данім припаді за думку окремого русиньского языка), або за дакотрый з шпещіфічных аспектів пропонованой кодифікації. Ани Василь Ябур не є вынятком.

Василь Ябур почас своей карьєры не був лем вірний языку і културі своїх карпаторусиньских предків, але мав ай смілость застати ся своей дідовизны, кідь то было конечні по році 1989 може. За то мы, члены той і будучих карпаторусиньских ґенерацій будеме му навсе вдячны», закінчує Маґочій. ●

102 роки тому в Талергофі...

1 Листопада. НЕДІЛЯ. — Холодний і хмарний ден. Комуси пропала бранзолета. О 9 годині рано лагровы власти шымрют по бараках, одберают бібулку до папіросів «Абаді» і роблят спискы пінязів, якы маот при собі интернуваны.

Наш «дідо» С. з гордістю несе осторожно через пляц менажку полну зупы, посвистує і кричыт, жебы ся му вшыткы вступляли з дороги, бо жаль каждой проляной каплі зупы.

Священники служат вечырню. Комендант стражы кличе мя і каже передати священникам, што служыти вечырню заборонено. Завдякы моім просьбам він позвалят докінчыти вечырню, але заказує служыти ей колинебуд.

2 Листопада. — Дощовий і захмарений ден. Лагровы власти одберают интернуваным пінязі, дают іх до депозиту. Вводят строгу цензуру для кореспонденціі. Лемків з горлицького і новосандецького повітів, без нияких основ підозрених в зраді стану, перевозят до вязниці в Грацу. О. Теофан наказаний на 8 дни цілковитой ізоляціі во вязниці за продаваня дугану.

Ввечер, за бараками, при выходку-ямі, під електричном літарньом о. Савула проповіл до зобраних так порушаюче слово о будучым нашым повороті до Галичыны, што неедному вказали ся слезы в очах.

3 Листопада. — Хмарно. Власти реквірують в интернуваных нашого бараку сумы пінязів выжшы од 10 корон.

Дідо С., видячы вояка зо збройом, котрий ескортує жінку з дітином на руках, звертат ся до него зо словами: «Пане вартовий, стережете добрі того маленького зрадника, жебы вам не втюк». Вшыткы обсервуючы тото всміхнули ся, скрыто, жебы встеречи ся ударів кольбом. Юречко з Нового Санча несподівано захворіл і сповідал ся пред присляным ґу нему священником.

Стрічам ся з вдовом по о. Максимі Сандовичу, православным священнику зо Ждыні, котрого розстріляли без слідства і суду в горлицькій вязниці 6. вересня 1914 р. о 6 годині рано.

31 Жолтня. — Теплий ден. Владимир Гоцкій захворіл. О. С., надівшы на голову шапку бойскаута і «підбаторившы» ся, танцує гопака – ґу загальній веселости. Чысленны, заохочены теплым дньом, вышли з бараку: декотры сіли на лавку, другы варят тею, треті проходят ся, або, тримаючы руки в діравых кышенях, тупаво позерают на проходячих, інчы курят потаємні з придбаних тіж потаємні люфок, іщы інчы грают в карты або шахы – саморібкы. Нераз проходячы тручнут єден другого, выбачаючы ся при тым. Декотры заняты выстругуваньом з дровна лыжок, видельців, паличок, ци плетіньом з дрота кошыків, інчы же лем лежат на солomé і плюют до повалы, на подобу Тентетникова з «Мертвых душ» Гоґоля.

Головний кухар розказал зобрати ся вшыткым з менажками на піл години пред полуденком. Мы ся зобрали і, станувшы в рядах по четверо, ждали на прибытя кухаря. Єден дідусь при тым заснул, а кед пришла його колій, кухар черпаком до зупы вдарил го по голові зато, же в часі не підставил своей менажкы.

Страшенні ся прикрит. Ніт гіршой кары, як безчынніст.

Чытам тоту саму книжку пару раз, бо інчой ніт. Серед нас появляють ся фризиєры – самоуки. Найлліпше і найтунше голит якісий батюшка.

За бараками місцевы штирийскы сельяне кладут кукурудзу (тендерицю) на возы і звозят домів. На поли пасут ся коровы. Осимина зеленіє. В бараку роздают в невелькым чыслі кошелі і калісоны.

5 Листопада. — Ден теплий, але захмарений, сонця не видно. Стрічам Циґанів з полотняного шатра, котры радістно витают мя, як свого бывшего коменданта і вымахуют отриманыма од власти лахами і обувьом – як бы ся з тым обносили. Все єдна і тота сама пісня. Туга, цнота за рідныма місцями.

6 Листопада. — Маркус – комендантом котрысого бараку. В бараку Но 13 вмерло двоє, єдного з них проколом жолнір баґнетом за то, же сварил ся з товаришом при поділі соломы. Чытам хыбаль сотний раз «Потоп» Сенкевича.

В лаґрі холера. Уж ночом власти вывели страж з лаґру і поставили за дротами. Тым способом мож уж курити, бо нихто не пильнує. Велькій страх в лаґрі. Новы розпоряджыня з той причыны, выдаваны через дохторів – самых интернуваных. На пляцу болото. Заборонено варити тею. Вартовы воякы стоят сперша о три крокы од огороджыня, пак одходят на десят кроків. Лагровы кухарі уж не роздают іджыня каждому оддільні до менажок, а лем до конви, на каждый барак. З конви самы ділиме іджу помедже собом. Лагровы кантины заперты. Дістати додаткове іджыня, дуган ци дашто інче – ніт як. Курячы зберают остатні кыршыны дугану, вытрясают з кышен дуганчаний порох і курят остаткы, з трепетом думаючы і звідуючы – што ім приде курити, кед кантина долго буде заперта. Ванька Вербицкій малює на папери образкы з жытя в лаґрі. Він уважні стереже і пряче свої жывописы пред непожаданыма очами.

4 Листопада. — Роздают солому по бараках. Лагровы власти роблят серед декотрых интернуваных з перемышльського транспорту слідство з вписаньом до протоколу.

Жолнір пробил баґнетом єдного в ничым не винуватого интернуваного.

Юстин Ворґач з Фльоринкы просит ся до нашого бараку, што кінчыт ся по його мысли.

Повітря чысте. Лем ввечер сідат гмла, жебы по даякым часі двигнути ся. Власти звозят волами і кінми дырва до лаґру.

Днеска кінчыт ся третій місяц мойого вязніня. Дармо страчений час. Тото наганят тяжкы мысли. Заєдно роздумую – чом, за што тримают мя ту так долго, кільки днів даремно ем стратил – нихто і николи мі іх не верне. Смутно і прикро! Каждой минуты мож сподівати ся ударів, побоів, криків, проклятств.

Захарий Ставискій зо Снітниці дістал од свого тестя Александра Дубця преказ на 10 корон, але без ниякой кореспонденціі.

ТЕОФІЛЬ КУРИЛЛО

Дневник Лемка з Талергофу
(Лемківській Річник 2004, з великорусского
языка перевел Петро Трохановскій)

Модны Тренды

Модны тренды ся дотуляють многых областей жывота, не лем облечіня. Модны тренды суть і в політіці. За еден такый модный тренд бы ся дало означіти шторічне вывішваня тібетського флагу. Ініціатива выникла в 90-ых роках минулого столітя в западній Европі, но поступно ся росшырила і до держав як Чеська республіка, Польща, Словакія.

Зо спомянутых держав є в тій події найактивніша якбач Чеська республіка. В році 2016 флаг Тібету вывісило 753 міських або сельских, припадно крайских урядів і 117 школ. Было уж і так, же флаг вісів і на міністерстві. Модный тренд, котрому самособов популярность і рекламу по цілім світі робить далайлама, є в Чеській республіці веце як дома.

Флаг ся вывішує 10-го марца. Втогды ся припоминать річниця Тібетського народного повстаня, котре почало 10-го марца 1959-го року і было револтов проти кітайского комуністичного ре-

жіму. Самособов, коріня того повстаня треба глядати в роках 1950 – 1951, коли кітайска армада вторгла на теріторію Тібету і взяла ей під контролю Пекінгу. Веце як 86 тисяч людей было забитых і далайлама втік до екзілу, котрый нашов в Індії.

Напрік тому, же не хочу злегшувати смутны події із року 1959, коло котрых вмерло велике множество людей, напрік тому, же не хочу злегшувати порушваня людських прав з боку Кітаю (лем ту треба підкреслити, же то не є лем односно Тібетянів), вывішваня флагів з боку регіональных політіків в Чеській республіці не можу брати іншак, як модный тренд. І є на то веце причин.

По перше, на Тібет собі довгы роки робили претензії як Кітай, так і Великобританія ці Росія. По заніку кітайской дінастії Чхінг в році 1911 правда Тібет выголосив незалежность, но тоту незалежность нигда не визнавала жадна держава, значіть, Тібет ани ниг-

« Кідь увиджу таку активность з боку чеських регіональных політіків, потім увірю їх щірым намагам о підпору людських прав і свої слова о модных трендах одкличу »

да не був будьяким субектом міждінарочного права. Аж наконець в 1950-ім році Пекінг перевзяв контролю над теріторійов, котру і так мав цілий світ абсолютно на даяких остатніх місцях своїх політичных інтересів, в тім числі і Чехословакія. По друге, Тібет напрік злым условіям односно людських прав, но ту зясь треба припомянути, же тото не дотулять ся лем Тібетянів, має в рамках Кітаю форму автономії. По третє, офіціална лінія Чеськой республіки ясно визнавать політику єднотного Кітаю, розумій – визнавать то, же Тібет є частьов Кітаю. І зато все вывішіня флагу має быти лем підпоров людей, односно порушваня людських прав, не підпоров даяких сепаратістичных намагань. Но як раз із тых причин вывішваня флагу чесь-

скыма регіональнымы політікамы про мене не може быти ничім іншым, лем якымсь модным трендом. Вывішваня того флагу міністром чеськой влады на будові міністерства вже можу брати лем як невыдарену комедію. А є ту іщі єдна важна причина, чом ся мі цілий тот цірк коло тібетського флагу видить веце модным трендом, котрый має добру рекламу, як досправдвов намагов выразити підпору людям, котрых права суть порушваны.

На чеській політіці є чудне, і мож то видіти шторік 28-го октобра, коли ся святкує выникнутя Чехословацькой республіки, же Прага не принимають сучасну Чеську республіку лем як наслідницьку державу Чехословакії, но бере ей якбы неперервану контінуіту той самой державы, котра правда

На фотографії: Бывший Моравский земский сейм, днесь будова Конституционного суда Чеськой республіки в Бырні.
Жрідло: Wikipedia.

змінла назву, пришла о дві історічны теріторії – наперед Підкарпатя, потім о Словакію, но цілы святкованя і проявы на тых святкованях вызерають так, як кібы все ішло о тоту саму державу, котра выникла 28-го октобра 1918-го року, і в котрій жыють доднесь. В порядку, лем потім, кідь так досправды думают, не пасує в цілім контексті єдна барз важна справа. Як є можливе, же права тых, котры з нима основали державу, яку святкують, їх нияк не интересуют. Як є можливе, же діскузія о правах Тібетянів є предметом політичного діскурзу, но права Русинів в днешній Україні не суть интересом никого?

Є интересне, же чеськы регіональны політіці, докінця і подакотры міністры, довидять аж до Тібету, але не довидять собі за плечі.

І зато вывішваня тібетського флагу беру як модный тренд. Трендом бы то про мене не было, кібы єднако тых самых політіків интересовало і то, же 25 років, што є періодом незалежной України, Русины не суть визнаныма і порушуют ся їх людскы права. Притім Русины не лем ведно із Чехами і Словаками засновали державу, о котрій собі многы Чехы думают, же в ній властно жыють доднесь хоць ся зменшыла, но їх теріторія была в рамках Сент-Жерменьского договору брана як окрема єдніця, нарозділ од Тібету, котра ся сама приєднала до Чехословакії, но мала їй быти дана автономія. Зато є на місці вопрос. Чом політіці, котры вывішуют тібетскы флаги, і котрым не іде о теріторіяльний сепаратізм Тібету, а іде о підпору тых, котрых права суть порушваны, не вывішуют і флаги русиньскы, не як підпору даякого теріторіяльного сепаратізма, а як підпору людей, котрых права суть порушваны? О то веце, же іде о народ, котрый з нима творив історію, котрый з нима будовав державу. Датумів на таку підпору бы было веце – підписаня Сен-Жерменьского договору, підписаня Декларациі сполочных намірінь, ці докінця і сам 28-ый октобер – день выникнутя республіки.

Кідь увиджу таку активность з боку чеських регіональных політіків, потім увірю їх щірым намагам о підпору людських прав і свої слова о модных трендах одкличу. Лем на то бы сьме якбач мушили найти даяке «втілене русиньске божство», котре бы ім то цілий час припоминало. ●

Події в найблизшым тыжні

1

31.10.2016

«Самітны лемківскы церковці» – конець выставки мініятур Ліґниця, Публична Бібліотека

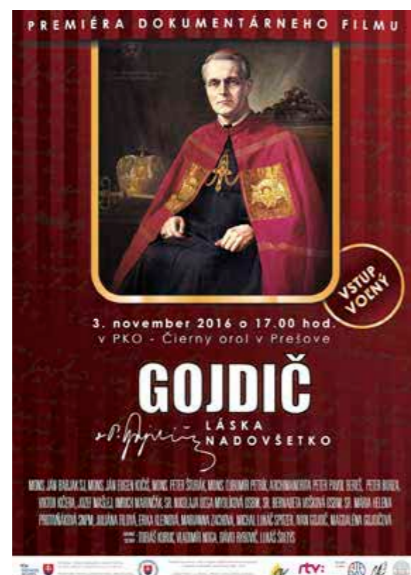
До 31. жолтня/октобра 2016 р. мож обзєрати выставу мініятур церкви авторства Михала Вархіла – «Самітны лемківскы церковці», котрой вернісаж одбыл ся 16. вересня/септембра т.р.

03.11.2016

«Гойдич – любов на першым місци» – премєра фільму Пряшів, Парк Культуры і Оддыху, 17.00 год.

3

2

02.11.2016

«Фантазія» – пєса ТАД Пряшів, Театр Александра Духновича, Велика Сцена, 19.00 год.

4

03.-04.11.2016

Конференция «Динамічны процєсы в сучасній славистиці» Пряшів, Пряшівскій Університет,

Центр Языків і Культур Национальных Меншын – Институт Русиньского Языка і Культуры ПУ організує медженародну наукову конференцию, котра буде присвячена 80. уродинам доц. ПгДр. Василя Ябура, к. н., кодификатора русиньского літературного языка на Словації, і 20. річници основаня лекторату болгарского языка на Пряшівскым Університеті.

5

04.11.2016

«Фантазія» – выїздна пєса ТАД Стара Любовня, Дім Культуры, 18.00 год.

6

05.11.2016

«Гавай» – выїздна пєса ТАД Баєрівці, Дім Культуры, 17.00 год.

05.11.2016

Лемківска забава Шпротава, 20.00 год.

7

В імени організаторів запрашаємє вшыткых любителей гуляня на лемківску забаву до Шпротавы.

5 листопада/ноявєбра 2016 р. в осередку Zagroda Biesiadna буде мож ся бавити при музиці группы Водограй.

Скоропис

давно выдумал Комінтерн, а пак до 80. років ХХ століття офіційно поширювали комуністи (т.є – Русинів неє, русинського языка ани тільки). І тепер в вельох місцях світа найдут ся охочы повторювати тоты конины, але сама ідея науковой конференції, проходячої в цивілізованій державі, на котрій найбільшым успіхом єст припомніня наукового богатства комунізму, свідчыт лем о тым, же никто їм не повіл, же комуна пала такой тридцет років тому. А обзерали сте даколи фільм Еміра Кустуріцы «Андерґраунд»? Там тіж забыли партизантам повісти, же война ся давно скінчыла...

Демко Трохановскій
demko@lem.fm

Дашто ся кінчыт, дашто пак зачынат. Уж понад місяц минул од дня, до котрого мож было высылати до одповідного міністерства в Польщы внескы о дотацію на охорону, підтриманя і розвиток культуровой достоменности м.ін. лемківской етнічної меншыны. Уж єм колиси писал, же до моменту, коли не буде рішыня міністра в тій справі, т.є хто, на што і ПРЕДОВШЫТКЫМ кілько достане на 2017 рік, тихнут войны, свары, а облачки на небі плынут по небі так легко як в Русенковым вершу. Наступний епізод уж 21. грудня/децембра 2016 р., коли вшытко уж буде ясне. Може зас почуєме голоса тых, што дістали найбільше, же они найбільше не дістали, бо хоц може і дістали, то не так ся повинно рахувати. То уж барз висока математика. Не на мою голову.

По тым, як головна голова Закарпатя (пан Генадій Москаль), повіла, же охочо виділа бы нашого Андрия од поп-арту в себе, сут уж того першы результаты. Недавно голова была в Музею Енді Варголя в Меджелябірцях і задекларувала охоту выставліня його прац в Ужгороді. Іщы перше, то уж буде даде піл рока тому, голова, в рамках декомунізації, змінила Жолтньовий Пляц на Пляц Е. Варголя в селі Минай. А тепер наш Андрийко стоїт уж в Ужгороді – його памятник, авторства Михайла Колодка, прикрашат ужгородскій Сквер поп-арту. Лем же дальше не знаме, кым был Енді. «Комсомольска Правда» написала по одкрытію памятника, же то Американец словацкого походжыня, а його родичы были Русинами. Порталь zaholovok.com.ua інформує, же то еднук «знаний на цілий світ закарпатскій Американец». Найбарже шокує мя тото, же російскы і українскы медіи зачынают сходити ся в представляню даяких новин, што посліднім часом было бы не до подуманя. Обі редакції проведєных медіи согласны в американскій часті зложеної достоменности русинського артисты.

І на полудне од Карпат не барз хотят – хоц уж в інчій справі – бесідувати. Каждый рік Театр Александра Духновича попри русинських премерах пес рыхтує єдну по українскы. З дотепер зобранных фактів знаме, же по предпремеровым спектакли та першій і другій премері кінчат ся выступы театру в тым языку, што з того лем пункту пізріня мож ся додумати, же то вельо роботы, ба, о вельо за вельо, жебы долго рыхтувану песу вказати такой лем три, но може зо штырі разы. Видно, же не лем по пілнічній стороні Карпат істнуют якысы чудачны паритеты, котрых никто не хоче коментувати. Выходит з того, же каджий має Великого Брата над собом. А він николи не спит!

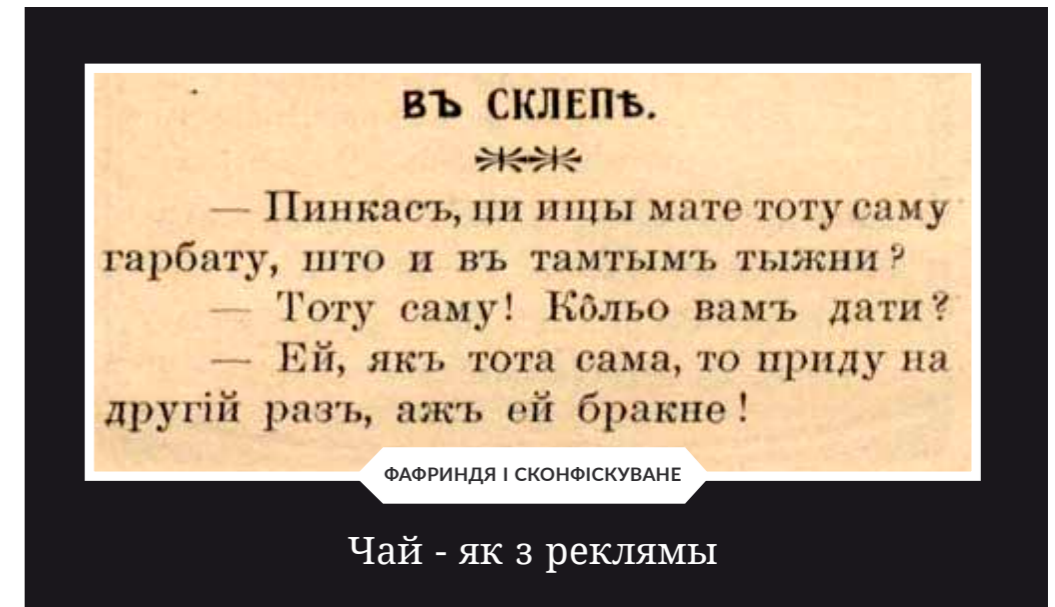

Іщы єден пан на полудне од Карпат не спит. Перед тым захворіл, але найперше встиг зорганізувати в музею, котрому проводить (Словацкій Народний Музей – Музей Української Культуры во Свиднику), важну наукову, а до того медженародну конференцію, на котрій зобранны мудреці світа в десятих пунктах повторили тото, што уж

Наша редакция «ЛЕМКА» – газеты для народа – вела уж неєдну промоційну акцію.

Днес тіж заохочає вас, жебы сте жадали в ваших деликатесах выключно не тоту гарбату (чай/тею), про котру пишеме. Желаме вшыткым смачного. Некотры з вас можут ся сподівати найліпшого руского чаю просто з Лемковины. Наш редактор приде ґу вам зо своїм чаєм. Не годны сме пити ани в гостях пинкасового чаю.

«ЛЕМКО» ч.3 за 1913 р.

ЛЕМКО
ГАЗЕТА ДЛЯ НАРОДА.
Издаваемая на языке, приближенномъ до лемковского говора.

НАУКА

ДУХОВНА И ПОУЧИТЕЛЬНА ГАЗЕТА ДЛЯ УГРО-РУСЬКОГО НАРОДА.

«НАУКА» – духовна і поучительна газета для угро-русского народа.

Депеша – Унгвар, ч.8, август 1913 р. Дотримуючы журналистичной непристоронности до редакції Фафринді про остатні успіхы на фронті борбы з хворотом.

Депеша публична

Богдан Гамбаль
gambal@lem.fm

Wörterbuch

Wörterbuch
Wörterbuch, ein Buch, das die Wörter einer Sprache in alphabetischer Reihenfolge aufzählt und ihre Bedeutung erklärt. Es ist ein wichtiges Hilfsmittel für die Sprachwissenschaft und die allgemeine Bildung.

Zepha
Zepha, ein Name, der in der Bibel vorkommt. Er ist der Name eines Mannes, der in der 12. Buchstabe des Alten Testaments erwähnt wird. Er ist der Vater von Heli, dem Mann, der die Propheten Elia und Elisha aufzog.

Zepha
Zepha, ein Name, der in der Bibel vorkommt. Er ist der Name eines Mannes, der in der 12. Buchstabe des Alten Testaments erwähnt wird. Er ist der Vater von Heli, dem Mann, der die Propheten Elia und Elisha aufzog.

Wörterbuch
Wörterbuch, ein Buch, das die Wörter einer Sprache in alphabetischer Reihenfolge aufzählt und ihre Bedeutung erklärt. Es ist ein wichtiges Hilfsmittel für die Sprachwissenschaft und die allgemeine Bildung.

Zepha
Zepha, ein Name, der in der Bibel vorkommt. Er ist der Name eines Mannes, der in der 12. Buchstabe des Alten Testaments erwähnt wird. Er ist der Vater von Heli, dem Mann, der die Propheten Elia und Elisha aufzog.

Zepha
Zepha, ein Name, der in der Bibel vorkommt. Er ist der Name eines Mannes, der in der 12. Buchstabe des Alten Testaments erwähnt wird. Er ist der Vater von Heli, dem Mann, der die Propheten Elia und Elisha aufzog.

Zepha
Zepha, ein Name, der in der Bibel vorkommt. Er ist der Name eines Mannes, der in der 12. Buchstabe des Alten Testaments erwähnt wird. Er ist der Vater von Heli, dem Mann, der die Propheten Elia und Elisha aufzog.

Zepha
Zepha, ein Name, der in der Bibel vorkommt. Er ist der Name eines Mannes, der in der 12. Buchstabe des Alten Testaments erwähnt wird. Er ist der Vater von Heli, dem Mann, der die Propheten Elia und Elisha aufzog.

Zepha
Zepha, ein Name, der in der Bibel vorkommt. Er ist der Name eines Mannes, der in der 12. Buchstabe des Alten Testaments erwähnt wird. Er ist der Vater von Heli, dem Mann, der die Propheten Elia und Elisha aufzog.